

Op 2 november 2021 vond het webinar ‘Terugblik op de COL’ plaats.

We hebben de vragen die vooraf en tijdens het webinar ingestuurd zijn hieronder beantwoord. U kunt ook altijd het [COL eindrapport](#) inzien.

Verbeteringen in ondernemersklimaat/financiering voor startups/scale-ups

- Q: Waar zien we verbeteringen in het ondernemersklimaat voor startups, scale-ups en innovatieve mkb'ers in Nederland en in het bijzonder de MRDH (Metropoolregio Rotterdam Den Haag)? Wordt het gelet op de uitdagingen/ambities van scale-ups in NL niet tijd voor meer regionale samenwerking? Grote steden hebben (tot nu toe) veelal hun eigen programma's. Ik voel ruimte voor een gezamenlijke volgende stap (in MRDH).
A: Vanuit de ROM's vindt onderling regelmatig afstemming plaats en wordt er op een groot aantal thema's samengewerkt.
- Q: Zijn er plannen bij de ROM's om - naast het financieel bedrag - de startups op andere manieren te steunen nadat deze COL hebben ontvangen? (Bijvoorbeeld met het helpen om financial prognoses te optimaliseren) En zo ja hoe kunnen de startups hier het beste om vragen?
A: Binnen de ROM's zijn er mogelijkheden ten aanzien van investor readiness, market readiness programma's. Voor specifieke financiële begeleiding wat betreft opstellen van prognoses en business plannen, kan de ROM niet de rol van bestaande financieel adviseurs overnemen. Daarvoor kunt u terecht bij bijvoorbeeld uw accountant.
- Q: Vanuit de leringen die er getrokken zijn, zijn er plannen om dit soort programma's structureler vorm te geven? Wanneer gaat dit mogelijk worden op basis van eigen vermogen (met of zonder terugkoopregeling) ipv leningen - de platform oplossing is er met eyevestor en andere platformen. Dit is in veel gevallen veel gezonder voor beide partijen.
A: De COL is uitsluitend in het leven geroepen om de corona crisis te overbruggen. Voor structurele oplossingen hebben de ROM's hun eigen investeringsmogelijkheden waarmee ondernemers geholpen kunnen worden. Dit zou zijn samen met een uitgebreid co-investeringsnetwerk.
- Q: Hadden de uitvoeringsinstanties niet meer kunnen doen specifiek voor starters die a) vaak (nog) geen aantoonbaar levensvatbaar businessmodel hebben vanwege hun Startup fase en b) vanuit een 0-inkomen situatie komen en daar door Corona voor langere tijd niet uit konden komen (vraagvertraging, financiering moeilijker etc.)?
A: De ROM's hebben binnen hun reguliere investeringsfondsen de ruimte en doelstelling om startups te financieren. Check voor de mogelijkheden bij de ROM van uw regio.
- Q: Hoe belangrijk is zoiets als een COL-lening in crisistijd, volgens ondernemers, in vergelijking met een dergelijke behoefte in niet-crisistijd?
A: De COL lening heeft acuut aan ondernemingen een financiële overbrugging geboden in onzekere tijden waarin ook het investeringsklimaat ineens heel terughoudend was. Het heeft naast financiële rust, ook tijd gegeven aan ondernemers om hun business case waar nodig bij te sturen en te anticiperen op nieuwe mondiale ontwikkelingen. In crisistijd is duidelijk gebleken dat andere financieringsbronnen volledig opdrogen.

Hoe verder nu corona blijft voortduren

- Q: Wat is de belangrijkste behoefte van de COL-ondernemingen nu?
A: We merken dat een groep ondernemingen, met name uit de eerste COL periode, nog steeds de naweeën voelen van de effecten van de crisis. Deze bedrijven zitten nog steeds met een werkkapitaalbehoefte. Een deel daarvan zoekt tevens naar de ruimte om groei weer in te zetten.
- Q: De COL was eenmalig, Corona en daarbij behorende maatregelen niet. Vele sectoren ondervinden hierdoor nog steeds enorme hinder. Is er uitzicht op het verlengen / uitbreiden van COL-regelingen?
A: Nee, de COL zal geen vervolg krijgen. Wel hebben de ROM's de mogelijkheid van EZK gekregen om hun fondsvermogen te versterken en daarmee, samen met andere investeerders, te investeren in ondernemingen die in hun doelgroep vallen.
- Q: Kan de WHAO van betekenis zijn in de post COVID fase om insolventie te voorkomen?
A: Dat kan in een aantal gevallen inderdaad een oplossing zijn. Er zijn bureaus die u hierin kunnen adviseren.
- Q: Komt er een vervolg op de COL en zo ja in welke vorm, met name voor bedrijven die versneld door willen groeien of bedrijven in culturele en toeristische sector?
A: Nee, de COL zal geen vervolg krijgen. Wel hebben de ROM's de mogelijkheid van EZK gekregen om hun fondsvermogen te versterken en daarmee, samen met andere investeerders, te investeren in ondernemingen die in hun doelgroep vallen.
- Q: Wat zijn de mogelijkheden voor eventuele verlengde steun of een extra investering vanuit de ROM voor bedrijven die de COL hebben gekregen?
Q: Hoe wordt erom gegaan met de COL nu de problemen waaronder materiaal en chip schaarste er nog steeds zijn en er nog geen zicht is op verbetering?
A: Binnen de COL is er de mogelijkheid om 2x 6 maanden verlenging van de aflossingsvrije periode te verstrekken en/of het aantal aflossingsperioden te vermeerderen. Wel hebben de ROM's de mogelijkheid van EZK gekregen om hun fondsvermogen te versterken en daarmee, samen met andere investeerders, te investeren in ondernemingen die in hun doelgroep vallen.
- Q: Aangezien de COL-lening is gegeven als overbrugging bij de eerste golf en er daarna geen steun meer is geweest is rente en aflossing een issue omdat de voorwaarden knellen. Inmiddels is de 5e golf bereikt. Als groeiend bedrijf is de COL-lening de enige oplossing geweest voor ons. Feitelijk is het geen steun omdat er terug betaald moet worden (anders dan NOW en TVL). In welk perspectief ziet de ROM haar rol als het gaat om helpen/participeren in scale-ups die deze periode hebben overleefd en door willen groeien.
A: Binnen de COL is er de mogelijkheid om 2x 6 maanden verlenging van de aflossingsvrije periode te verstrekken en/of het aantal aflossingsperioden te vermeerderen. In de lage rente is een steuncomponent opgenomen. Na de COL hebben de ROM's de mogelijkheid van EZK gekregen om hun fondsvermogen te versterken waarmee ondernemers binnen de aandeelhoudersinstructie, en daarmee zonder aanvullende steun van de staat op bijvoorbeeld tarifiering, van de ROM de mogelijkheid wordt geboden om investierend de crisis uit te komen.
- Q: Wat is de reden geweest dat - in tegenstelling tot andere regelingen - er ondanks het feit dat in januari 2021 de situatie nog alleszins over was, geen verlenging is gekomen van de COL? Hebben startups/scale-ups een voldoende sterke lobby naar de overheid of moeten/kunnen we daar nog iets aan doen/verbeteren en zo ja hoe? Kan de statistiek van de afgelopen periode helpen om lering te trekken voor de toekomst? (Bijv. hoeveel van de bedrijven die destijds van de COL gebruik hebben gemaakt hebben het gered (hoeveel zijn eerder gestopt)
A: Bij de start van de coronacrisis stond 'de economie' even stil. Vanuit de ROM's is er een oplossing gekomen voor startups en scale-ups die buiten alle andere regelingen vielen, waarmee ook zij in ieder geval door konden met hun onderneming. We hebben er samen met o.a. Techleap, bij het ministerie van EZK ook succesvol op aangedrongen om de oorspronkelijke periode van de COL te verlengen tot en met 30 juni 2021 en de budgetten te vergroten. Vanaf 2021 bleken de meeste ondernemingen ook investeringsalternatieven te

hebben gevonden waarmee continuïteit geboden werd waardoor de behoefte aan de COL afnam.

- Q: Ik ontving vandaag een mail van TechLeap met oa deze boodschap: "De Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) hebben EUR 150 miljoen extra ontvangen om onder andere deze ondernemingen verder te helpen. Mocht je vervolfinanciering nodig hebben, dan kan je direct contact opnemen met de ROM die je COL heeft verstrekt". Zou fijn zijn als (op het einde van de terugblik) even aangegeven kan worden waar hierover meer informatie te vinden is.
A: De ROM's hebben de mogelijkheid van EZK gekregen om hun fondsvermogen te versterken en daarmee, samen met andere investeerders, te investeren in ondernemingen die in hun doelgroep vallen.
Voor een aantal regio's geldt echter nog dat de middelen niet per direct beschikbaar zijn. Daarnaast kan er per regio een verschil zijn in de inzet van deze extra middelen.
- Opmerking in de chat op passage tijdens webinar: "Opgehaald financieringsgeld besteden voor aflossing COL is niet reëel. Een financier accepteert geen oud voor nieuw geld".
A: De COL is te allen tijde gesteld als een overbruggingsfinanciering. Een overbrugging naar ofwel een break-even situatie of naar de grotere beoogde vervolgronde. Aflossen van de COL is daarvan een onderdeel.

Over de COL (inhoud en proces)

- Q: Hoe verloopt de terugbetaling van de COL? Is er veel uitstel van betaling of uitgespreide terugbetaling aangevraagd?
A: De oorspronkelijk verwachte overbruggingsperiode van 9 maanden is door de aanhoudende corona crisis te kort gebleken. Voor een grote groep is uitstel van aflossingen verleend. Anderzijds heeft ook een groep ondernemingen de COL al volledig afgelost.
- Q: Ik ben benieuwd of de regeling voldoende bij de doelgroep terecht gekomen is en of mensen jullie gemakkelijk konden vinden.
A: Ja dat is het geval. We hebben in die periode op veel manieren de doelgroep benaderd en gegeven het aantal aanvragen en het feit dat de regeling vrijwel uitgeput was, voelen we ons gesterkt in die conclusie.
- Q: Kunnen we iets zeggen over de verschillen/ verdeling van de impact van corona over de verschillende regio's (en sectoren) en zien we dat terug in aantal leningen per regio/ gebied?
A: De verdeling van de COL middelen komt (ongeveer) overeen met de verdeling van het BNP.
- Q: Nu we als ondernemers in de uitvoeringsfase zitten van de leningen, hoe strikt kijken de ROM's dan in de praktijk naar de eisen en regels van de COL: in hoeverre is er ruimte voor meedenken met de ondernemers als er veranderingen optreden ten opzichte van de oorspronkelijke plannen bij indiening?
A: Uiteraard willen we graag meedenken met mogelijkheden voor de COL. Het doel van de COL en de eisen en regels die mede door de Europese Unie zijn bepaald, kunnen we echter niet uit het oog verliezen. Wel hebben de ROM's de mogelijkheid van EZK gekregen om hun fondsvermogen te versterken en daarmee, samen met andere investeerders, te investeren in ondernemingen die in hun doelgroep vallen.
- Q: Ik ben nieuwsgierig hoe men terugkijkt op de rapportage druk, en wat de lessons learned daar zijn.
A: Daar komt inderdaad veel tijd bij kijken. Echter zijn wij er vanuit gegaan dat iedere onderneming over goede management/financiële informatie beschikt.

Over de COL (inhoud en proces), vervolg

- Q: Volgens welke kerncompetentie criteria werden aanvragen beoordeeld. Hoeveel van de geselecteerde bedrijven hebben het niet overleefd. Hoeveel schat u overleefden dankzij deze steun. Hoeveel hadden het zonder steun gemakkelijk gered.
A: Voor de exacte percentages en verdelingen: Zie [COL eindrapport](#). Per heden hebben minder dan 2% het niet overleefd. Het is moeilijk te bepalen hoeveel het zonder steun makkelijk gered zouden hebben.
- Q: Het gaat goed met het bedrijf. Langzamerhand komen we weer in een normale businessstroom. Dankzij COL hebben we tijdens Corona toch kunnen blijven investeren. We hebben inmiddels wel een half jaar uitstel gekregen van aflossing en deze zal ik ook het komende half jaar nog nodig hebben. Anders verdwijnt mijn investeringscapaciteit voor 2022. Ik vind het aflossingsschema dus te strak en te vroeg. Hoe kijken jullie aan tegen het COL aflossingsschema?
A: De COL is nadrukkelijk bedoeld als overbrugging van de corona crisis. Voor groei, bijvoorbeeld aanvullend op de aanvraag, is de financiering van andere partijen zoals een ROM een invulling. De COL was juist om die reden ook ter overbrugging naar andere financieringsrondes.
- Q: Graag inzicht krijgen wat de COL-regeling heeft gebracht en vooral voor wie? Welke bedrijven waren hier het meest bij geholpen? Welke problemen spelen er nu nog?
A: Zie [COL eindrapport](#)
- Q: Mis nogal de toeristische sector in het gecategoriseerde overzicht, terwijl daar de hardste klappen zijn gevallen, is daar een reden voor?
A: De toeristische sector viel buiten de doelgroep van de COL. Voor deze sector waren er mogelijkheden bij andere instanties.
- Q: Kan een bestaande COL lening verlengd (uitgestelde terugbetaling) en/of verhoogd worden?
A: De COL kan slechts eenmalig verstrekt worden. Een verhoging van het bedrag is niet mogelijk. Binnen de COL is er de mogelijkheid om 2x 6 maanden verlenging van de aflossingsvrije periode te verstrekken en/of het aantal aflossingsperioden te vermeerderen.
- Q: Wat is er op dit moment bekend mbt het uiteindelijke resultaat van de COL? (#/% bedrijven dat nog overeind staat, #/% bedrijven dat COL overbruggingsperiode (was tot begin 2021) toch niet gehaald heeft, #/% bedrijven dat dat wel haalde maar dat inmiddels alsnog is omgevallen)?
A: Zie [COL eindrapport](#)
- Q: In hoeverre zou een ROM de lening (<250k) ook willen omzetten in een converteerbare lening?
A: De COL kan niet omgezet worden in een converteerbare lening.
- Q: Hoe ging de selectiefase in zijn werk? Met betrekking tot de beoordeling van de bedrijven? welke criteria hebben jullie gehanteerd? als er bijvoorbeeld wordt geselecteerd op geloof voor een duurzame toekomst van een bedrijf?
A: De ROM's hebben jarenlange ervaring in het beoordelen van financieringsaanvragen en doorgronden van business cases en financiële modellen van startups en scale-ups. Deze kennis en ervaring hebben we bij beoordeling van de COL ingezet. Zie ook de [Q&A](#) over de criteria die we eerder publiceerden.